

чувството на господар, а Румяна станала негова пленница...

Един ден тя успява да избяга и слага край на целия този кошмар. Желает да учи, не желае да се омъжва и се връща при родителите си" (Колев 2003: 73-74).

В така описаната ситуация на избор и договорки от страна на родителите *периодът на момеене* е много относителен. А по време на катунарстването на практика това е почти невъзможно, тъй като всички се движат и живеят заедно и двама млади не могат да се уединят, без да бъдат забелязани от някого. При фичерите от Стара Загора в доста късен период (70-те год. на XX век) има спомени, че младите, които се харесват, ходят заедно в сладкарница, на разходка до парк "Аязмото" или в градските паркове. В тези случаи момичето обикновено не е само, придружено е от брат, сестра, роднина. При „тракийските" калайджии братята, а ако няма такива – бащата, пазят момичетата преди да се оженят. „... в семейството на Иван няма синове и той ходи с всяка от петте си дъщери на кино, на забави и други развлечения извън къщи" (м., р. 1937 г.).

В циганската/ ромската общност *приставането на момичета* е рядкост. Ако това се случи, обикновено става на празник – най-често респондентите от Старозагорско посочват Гергьовден. „На третия ден се събират и обсъждат кой как е прекарал. Ако някой ще се жени – ще го женят. Ако някоя мома е избягала от люлката (пристанала – б.а.) се казва: „Отиде момата, не се върна" („Гидти пека гелмеди"). Това е най-обсъжданото събитие, както и тези, които не са заколили агне" (м., р. 1937 г., лахо). При грастарята и калайджиите момата пристава, когато не я дават на момчето, което тя иска или когато искат да я дадат на друг. Нарича се "пристанала". В този случай обикновено не се прави сватба, не се плаща и често се случва случаят да бъде разгледан от Мешерето. Ако родителите се одобряват – вдигат на младите сватба, в която липсва само брачното свождане и демонстрация на доказателството за девствеността на булката. За да се пие „блага" ракия искат младоженецът да се закълне, че той е обезчестил булката (Марушиакова 1992-в: 94).

Когато всичко е в рамките на общоприетите за ромската общност морални норми, момичето е харесано и е направена уговорката с бащата, се прави *годеж*. Времето между "сговорката" и годежа не е точно определено - зависи как ще се договорят сватовете. Може да бъде и на следващия ден, обикновено не минават повече от седмица-две. Той е само един и е в дома на момичето. При хорохоя, кардарашите и грастарята сговорът и